

Dokumentärfilm om Aaron Swartz med efterföljande panelsamtal. Rapport från en BiS-salong i Malmö

Text: Martin Persson

Illustration: Balsam Karam

Charlotte Högberg, Måns Svensson, Jutta Haider och Linnéa Stenson i samtal. Foto: Martin Persson.

BiS arrangerade den 26 februari en visning av dokumentärfilmen ”The Internet’s Own Boy: The Story of Aaron Swartz” på Malmö stadsbibliotek. Efter visningen följde ett panelsamtal om internetpolitik, nätnormer, open access och tillgång till vetenskaplig litteratur. I panelen satt Jutta Haider, docent i biblioteks- och informationsvetenskap vid Lunds universitet, Måns Svensson, docent i rättssociologi vid Lunds universitet och Linnéa Stenson, bibliotekarie med inriktning på e-resurser vid Universitetsbiblioteket i Lund. Samtalet modererades av Charlotte Högberg från BiS.

Filmen, som är gjord av Brian Knappenberger, tecknar ett porträtt av den amerikanske internetaktivisten Aaron Swartz, som tog sitt liv för ett par år sedan under det rättsliga efter-

spel som följde på det att Swartz gjort ett datorprogram som laddade ned vetenskapliga artiklar en masse från databasen JSTOR. Swartz började redan som mycket ung engagera sig i internetpolitik, både tekniskt och politiskt. Bland annat var han med och skapade RSS-protokollet, Creative Commons och Open Library. Han var senare också drivande i kampen mot de internetfientliga SOPA- och PIPA-lagförslagen i USA.

Panelisterna var, i likhet med oss andra som var där och såg filmen, berörda av den personliga tragedi som filmen visar, och hur skoningslöst det amerikanska rättsväsendet drabbar en ung, driven människa med hopp om att förbättra världen. Måns Svensson drog paralleller till Pirate Bay-domen och menade att utpekandet av enskilda syndabockar att straffa är

en klassisk, machiavellisk strategi som tas till i avskräckande syfte, eftersom det är omöjligt att straffa alla som på något sätt bryter mot eller hotar upphovsrätten. Och det är många, eftersom lagstiftningen inte står i paritet med de sociala normer kring delning som gäller i dagens nätsamhälle.

Även om det inte finns några bevis för att Swartz laddade ned forskningsartiklarna med avsikt att sprida dem – det kan lika gärna ha varit Swartz avsikt att använda dokumentsamlingen för egna, big-data-analyser – kan Swartz nedladdningsprojekt ses i relation till rörelsen kring open access (OA), vars mål är att forskning ska publiceras fritt tillgänglig på nätet i olika former. Jutta Haider konstaterade att den hackerrörelse som Swartz befann sig i verkade ha ganska lite kontakt med eller kunskap om den OA-rörelse som vid den här tiden hade kommit ganska långt på biblioteken och i det akademiska publiceringssystemet. Hon nyanserade dock bilden av OA som ett uteslutande demokratiskt projekt, bland annat utifrån det faktum att även OA kommersialiseras av storförlagen, ofta i så kallade hybridtidskrifter, prenumerationsbaserade tidskrifter med möjlighet för författarna att köpa loss sin artikel så att den blir fritt tillgänglig.

Linnéa Stenson berättade om forskningsbibliotekens arbete gentemot förlagen, bland annat om hur det går till när det kommer varningar om så kallad ”excessive downloading”

från plattformarna. Vad som utgör en för stor nedladdning står sällan explicit i leverantörernas licensavtal. Linnéa påpekade också att det var lite udda att JSTOR i samband med Swartz-härvan blev utpekade som ett ondskefullt och superkapitalistiskt företag, när det i själva verket drivs av en icke vinstdrivande stiftelse som står bredvid betydligt större jättar på marknaden.

Under samtalet, som också inkluderade frågor och kommentarer från publiken, behandlades många intressanta frågor om internetpolitik, makt, publikationsekonomier och delningssamfund. Dessa frågor tål att funderas vidare på, och bör enligt mig ta en betydligt större plats i den offentliga debatten. En annan aspekt av filmen, som kom upp först efter paneldiskussionen, är bilden av det manliga datorgeniet som frihetskämpe, vilken är påtaglig i filmen om Aaron Swartz. För även om Swartz gärning inte går att förringa, hur många geek girls finns det out there som inte syns? Eller hur ska vi göra för att fler personer som inte är män kan bli hackers och fortsätta koda världen till ett bättre ställe?

Filmen har publicerats fritt tillgänglig på The Internet Archive, se <https://archive.org/details/TheInternetsOwnBoyTheStoryofAaronSwartzHD>.